

SPOLEČNÝ ZPRAVODAJ ŽĎÁRSKÝCH FARNOSTÍ

VÁNOCE L. P. 2010
Program přípravy a liturgických oslav
Ze života farností
Vánoční různočtení

Už dávno dudy nedudají

okolo Betléma.

Jen smutné větry smutně hrají,
smutna je duše má.

Už dávno nikde nečekají,

že ze tmy vzejde jas.

Jen smutné deště smutně hrají
pro nejsmutnější čas.

Naděje dávné vítr žene

okolo Betléma.

Kdo stojí o nás odsouzené?

Smutna je duše má.

Mlč, Janku, malověrný Janku,

ovečky plaší pláč.

Ty čekej v bdění, čekej v spánku.

Však duše tvá ví nač.

Čekej, jak v Písmě stojí psáno:

Pomine jednou tma,

uprostřed noci vzejde ráno

a hvězda radostná.

Vstávají ze sna pastýři

a diví se a žasnou.

A bez váhání zamíří,
kde vidí hvězdu jasnou.

Nad holým chlévem z kamení,

co hledí dolů k městu,

hoří to Boží znamení

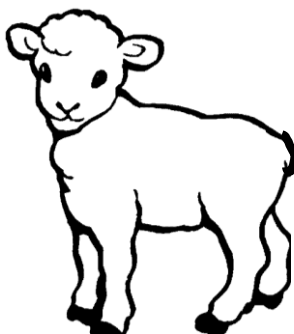
a osvětluje cestu.

Svolává k chlévu ze všech stran

i anděle i lidi.

A kdo má srdce dokořán,

každý to světlo vidí...

Václav Renč: Zpěvy u jesliček

Milí přátelé, bratři a sestry,

otec Raniero Cantalamessa jednou řekl, že mezi člověkem a Bohem stály v minulosti dvě zdi, které bránily našemu plnému společenství s Bohem: zeď přirozenosti (Bůh je „duch“ a Stvořitel a my jsme „tělo“ a pouhý tvor) a zeď hříchu. Ježíš odstranil tu první překážku svým vtělením a tu druhou překážku svou smrtí na kříži, a proto už nic nebránilo vylítí jeho Ducha a lásky.

Ať nám letošní Vánoce dají sílu zbourat také pár zbytečných zdí...

Žehnají

Vaši kněží

P. Vladimír Záleský

P. Tomáš Holý

Ježíš, betlémské dítě, přichází, aby se dotkl našeho srdce. Aby probudil k životu všechno, co je v nás dobré, a naše osobní obdarování využil ke štěstí druhých. Aby přemáhal ďábla, který nás chce odnaučit milovat a vyhnat z ráje – z blízkosti Boha.

Vánoce jsou dobou, kdy máme pochopit, prožít a oslavit, že Bůh je láskyplný a štědrý a že je nám blízko.

Ať Pán naplňuje Vaše srdce. Za to se modlím a k tomu Vám žehnám.

Mons. Vojtěch Cikrle
biskup brněnský

FARNOST SVATÉHO PROKOPA ŽDÁR NAD SÁZAVOU I

Roráty v adventu:

- Pondělí 29. listopadu až pátek 24. prosince:
V pondělí až sobotu rorátní mše svatá v 6:30 hodin.

Svátost smíření:

- Čtvrtek 16. prosince: 16:00 – 18:00.
- Pátek 17. prosince: 16:00 – 18:00.
- Pondělí 20. prosince: 9:00–12:00, 14:00–19:00 (více zpovědníků).

Mše svaté o Vánocích:

- **Pátek 24. prosince – Štědrý den:** 6:30 Rorátní mše svatá.
16:00 Vigilie slavnosti Narození Páně pro rodiče s dětmi.
24:00 Půlnoční mše svatá. *Václav Jan Kopřiva: Missa pastoralis in D (Chrámový sbor sv. Prokopa a orchestr ZUŠ).*
- **Sobota 25. prosince – slavnost Narození Páně:** 7:30, 10:30 a 18:00
10:30 Václav Jan Kopřiva: Missa pastoralis in D (Chrámový sbor sv. Prokopa a orchestr ZUŠ).
- **Neděle 26. prosince – svátek Svaté rodiny:** 7:30, 10:30 a 18:00.
7:30 Doprovází rytmická schola sv. Prokopa.
- **Pátek 31. prosince – památka sv. Silvestra, papeže:**
16:00 Mše svatá na poděkování za uplynulý rok a s prosbou o požehnání.
- **Sobota 1. ledna 2011 – Matky Boží, Panny Marie:** 7:30, 10:30, 18:00.
- **Neděle 2. ledna 2011 – 2. neděle po Narození Páně:** 7:30, 10:30, 18:00.
- **Středa 5. ledna 2011:** 8:00 Mše svatá.
18:00 Vigilie Zjevení Páně, mše svatá s žehnáním vody, kadidla a křídý.
- **Čtvrtek 6. ledna 2011 – slavnost Zjevení Páně:** 8:00 a 18:00.
- **Neděle 9. ledna 2011 – slavnost Křtu Páně:** 7:30, 10:30 a 18:00.
V ostatní dny platí obvyklý pořad bohoslužeb.

FARNOST NANEBEVZETÍ PANNY MARIE ŽĎÁR NAD SÁZAVOU II

- **Neděle 19. prosince – 4. neděle adventní:**
9:05 Adventní mše svatá s přinesením betlémského světla.
Od 14:00 do 16:00 svátost smíření, zpovídat budou tři zpovědníci.
- **Pátek 24. prosince – Štědrý den:**
21:00 Vigilie slavnosti Narození Páně („půlnoční“).
Jakub Jan Ryba: Česká mše vánoční – Hej, Mistře (chrámový sbor Fons).
- **Sobota 25. prosince – slavnost Narození Páně:**
9:05 Mše svatá. (*Vánoční zpěv lidu*).
Od 13:00 do 16:00 je otevřen kostel pro veřejnost. Především rodiny s dětmi a přáteli mohou navštívit baziliku a prohlédnout si betlém.
- **Neděle 26. prosince – svátek Svaté rodiny:**
9:05 Mše svatá.
- **Pátek 31. prosince – památka sv. Silvestra, papeže:**
8:00 Ranní mše svatá v bazilice Nanebevzetí Panny Marie na poděkování za uplynulý rok.
23:00 Noční mše svatá na poděkování za uplynulý rok a prosba o Boží pomoc do nového roku 2010 v poutním kostele sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře.
- **Sobota 1. ledna 2011 – slavnost Matky Boží, Panny Marie:**
9:05 Mše svatá. *Světový den modliteb za mír.*
- **Neděle 2. ledna 2011 – 2. neděle po Narození Páně:**
9:05 Mše svatá.
- **Čtvrtek 6. ledna 2011 – slavnost Zjevení Páně:**
17:15 Mše svatá s žehnáním vody, kadidla a křídly.
- **Neděle 2. ledna 2011 – svátek Křtu Páně:**
9:05 Mše svatá. *Václav Jan Kopřiva: Missa pastoralis in D (Chrámový sbor sv. Prokopa a orchestr ZUŠ).*

DOPROVODNÉ KULTURNÍ PROGRAMY OBOU FARNOSTÍ

Neděle 12. prosince až čtvrtek 30. prosince 2010, kaple svaté Barbory

Výstava betlémů

Srdečně Vás zveme na výstavu betlémů. Výstava potrvá od 12. prosince do 30. prosince 2010 v kapli svaté Barbory. Otevřeno bude denně od 9 do 17 hodin. Výstava bude zahájena 12. prosince 2010 v 9 hodin hudebním vystoupením. K vidění budou betlémy dřevěné, papírové, ale i několik textilních, perníkové, keramické; staré, klasické, ale i moderní.

Letos se můžete těšit na velký kaskádovitý betlém vyřezaný řezbářem panem J. Běhalem, který kromě jesliček obsahuje i výjevy ze života Krista a jsou zde vyobrazeny například katedrála sv. Víta, vatikánská bazilika sv. Petra, chrám sv. Vasila Blaženého, kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře. K vidění bude i otáčivý betlém zhotovený panem Jarošem. Betlémy jsou zapůjčeny většinou ze soukromých sbírek.

Ráda bych se ještě vrátila k loňské výstavě betlémů. Děkujeme všem, kteří jakýmkoli způsobem pomohli a přispěli k jejímu konání, a i všem návštěvníkům. Na dobrovolném vstupném jsme díky Vaší štědrosti vloni vybrali 17 000 Kč. Výtěžek byl odeslán na pomoc postiženým zemětřesením na ostrově Haiti do oblasti, kde působí kněz Roman Musil, který je rodákem z blízké Jihlavy.

Jana Miškovská

Neděle 19. prosince v 15:00 hodin, kostel svatého Prokopa

Adventní koncert Jakuba Pustiny

V pořadu vystoupí Jakub Pustina s pěveckým sborem Žďáráček a s klavírním doprovodem Richarda Pohla.

Úterý 21. prosince v 16:00, před Starou radnicí na Náměstí Republiky

Živý betlém

Malí i velcí se letos opět mohou těšit na živé postavy z betlémů, zpěv koled, pastýře, mudrce a zvířata.

Sobota 18. prosince od 18:00, kostel svatého Prokopa, a neděle 19. prosince od 9:00, bazilika Nanebevzetí Panny Marie a sv. Mikuláše

Betlémské světlo

Také letos přivezou skauti před Vánoce všem lidem dobré vůle plamínek pokoje a míru – Betlémské světlo. Do Brna, jako prvního místa České republiky, ho brněnští skauti přivezou z Vídně v sobotu 11. prosince. Rozvoz Betlémského světla po celé republice proběhne v sobotu 18. prosince.

Pátek 17. prosince až neděle 19. prosince, Městské divadlo

Ostrov pohody 2010

17.12. PÁTEK

19:30 DAVID A GOLIÁŠ – divadelní hra se zpěvy v podání d.s. TRÁDL z farnosti Žďár nad Sázavou II – klášter.

18.12. SOBOTA

14:00 ČAS VÁNOČNÍ – vystoupení folklórních souborů Bystřinka, Rozmarýnek a Studánka ze Žďáru nad Sázavou.

15:00 HONZA A DRAK – klasická pohádka o odvážném Honzovi, nešťastném králi a princezně v nesnázích (Dřevěné divadlo Jana Hrubce z Nového Města na Moravě).

16:15 RADUJME SE, VESELME SE – vánoční příběh v podání J. Vlčkové (Divadlo U staré herečky z Hradce Králové).

19:30 JIŘÍ PAVLÍČEK & (dost možná) OLD WAVE BAND – brnká na kytaru a do toho vyje v rámci Ostrovní Pohody.

19.12. NEDĚLE

14:00 BYLA CESTA BYLA UŠLAPANÁ... – vánoční muzikál v podání velkolepého divadla Studna z Hosína.

15:30 VELKÝ FUK – pohádka o jednom zlobidlu, co se usadilo na půdě za komínem (divadlo KUFR Brno).

16:15 ŽONGLÉRSKÁ DÍLNA – žonglujeme s dětmi (divadlo KUFR Brno)

Aktuální program a další podrobnosti naleznete na www.ostrovphody.cz.

Pátek 24. prosince v 17:00 hodin, věž kostela svatého Prokopa

Troubení koled z věže kostela svatého Prokopa

České koledy zazní v podání trubačů oděných v historických barvách města.

Sobota 25. prosince v 15:00 hodin, kostel svatého Prokopa

Jesličková pobožnost v kostele svatého Prokopa

Nejen pro mládež farnosti, zpěvem doprovází schola sv. Prokopa. Vánočně vyzdobený kostel je veřejnosti otevřen po celý den.

Neděle 26. prosince ve 14:30 hodin, bazilika Nanebevzetí Panny Marie

Program dětí u jesliček v bazilice Nanebevzetí Panny Marie

Svatoštěpánská koleda u jesliček v klášterním kostele.

Neděle 26. prosince v 17:00 hodin, bazilika Nanebevzetí Panny Marie

Koncert chrámového sboru FONS: Zpívej v čase vánočním

Zazní Česká mše vánoční – Hej, Mistře od Jakuba Jana Ryby a další vánoční písně a koledy.

Úterý 28. prosince v 18:00 hodin, křížová chodba Žďár nad Sázavou II

TRÁDL: David a Goliáš

Hra se zpěvy o tom, kterak bojovat s obry skrze píseň chval, v podání divadelního souboru složeného z klášterských farníků.

Pondělí 27. prosince v 17:00 hodin, kostel svatého Prokopa

Svatopluk a české vánoce

Pro letošní vánoční koncert si Svatopluk připravil program sestavený ze starších i novějších českých autorů, mimo jiné zazní skladby Jana Jakuba Ryby, Jiřího Ignáce Linka, premiérově budou ve Žďáře uvedeny dvě nedávno objevené pastorely Josefa Schreyera.

PŘEHLED NEJBLIŽŠÍCH PLÁNOVANÝCH AKCÍ

21. – 23. ledna 2011, denně v 16:00, bazilika Nanebevzetí Panny Marie

Triduum modliteb matek

Společenství „Modlitby matek“, které se již čtvrtým rokem schází ke společným modlitbám za děti, zve farníky obou našich žďárských farností v lednu 2011 ke společnému slavení tridua. O co se jedná? Triduum jsou tři dny modliteb, které probíhají každého čtvrt roku po celém světě, při kterých se modlíme za duchovní spojení a jednotné úmysly. Tedy ne pouze za svoje děti, ale za sebe a také za ty, za které se možná nikdo nemodlí. Tak jako je spiritualita společenství Modlitby matek spiritualitou života Panny Marie, tak je i triduum pozváním připomenout si během roku velikonoční tajemství a prožít tento čas s Marií. Pátek – odprošujeme za svoje hříchy. V tento den byl Pán Ježíš ukřižován a jeho Matka stála pod křížem. Přes všechnu svoji bolest nepadala do mdlob, ale stála. Stála tam jako první a stojí tam stále. Dokud si i my neuvědomíme, že se tam máme postavit a prosit: „Pane, odpusť...“ Sobota – odpouštíme a prosíme za obrácení těch, kteří ublížili nám i naším bližním. Vždyť i Pán Ježíš se modlil: „Otče, odpusť jim, protože nevědí, co činí.“ Neděle – chválíme a děkujeme Pánu za všechno, co učinil v našem životě. V tento den se radujeme spolu s Ježíšem a Pannou Marií a děkujeme Bohu Otci za všechny milosti, kterých se nám v životě dostalo. Srdečně Vás všechny zveme, abyste se k našim modlitbám připojili a budeme velmi rády, když naše pozvání přijmete! *Romana Bělohlávková*

11. února 2011 v 17:15, bazilika Nanebevzetí Panny Marie

Světový den nemocných

Při příležitosti Světového dne nemocných a památky Panny Marie Lurdské budeme udělovat svátost nemocných. Motto tohoto dne je: „Jeho ranami jste uzdraveni.“ (1. Petr 2,24) Ve farnosti svatého Prokopa se bude svátost nemocných udílet tradičně první sobotu po Velikonocích 30. dubna při večerní mši svaté v 18:00 hodin.

Neděle 29. května 2011 v 9:05, bazilika Nanebevzetí Panny Marie

Neděle 12. června 2011 v 10:30, kostel svatého Prokopa

První svaté přijímání letos již pro druháčky

Na stránkách vatikánského deníku Osservatore Romano (8.8.2010) vyšel v sobotu článek prefekta Kongregace pro bohoslužbu a svátosti, kardinála Cañizarese o prvním svatém přijímání dětí. Reagoval tak na tendence zvyšovat nynější sedmiletou věkovou hranici dětí pro první svaté přijímání. Autor napsal článek v souvislosti se 100. výročím dekretu papeže Pia X. Quam singulari Christus amore, kterým byla tato věková hranice stanovena na dobu, kdy dítě začíná užívat rozum. V dnešní době, podotýká španělský kardinál, dosahují děti této schopnosti ještě dříve než v 7 letech. I přes toto časné dozrávání dětí je však dnes nezřídka první svaté přijímání namísto přispíšení odkládáno na dobu pozdější. Kardinál Cañizares je přesvědčen, že této tendenci je třeba odporovat. Časné svaté přijímání je pro děti naopak velkou pomocí ve stále obtížnějších podmínkách jejich zrání. Život v prostředí, které neuvádí děti do života ve shodě s Boží vůlí, je naopak důvodem k tomu, aby první svaté přijímání bylo podáváno co nejdříve, samozřejmě po náležité výchově doma a po odpovídající katechezi ve farnosti. „Milost Božího daru je mocnější než naše skutky, naše plány a naše programy,“ píše kardinál Cañizares ve vatikánském deníku Osservatore Romano.

www.radiovaticana.cz

4. – 9. července 2011, Javorníky

Letní farní puťák – Javorníky 2011

Krásné pohoří na moravsko-slovenské hranici. Z české strany Beskydy, ze slovenské strany Kysuce – a mezi tím? Divočina – Javorníky! Prý je tam jedna z nejkrásnějších hřebenovek v Evropě. Velké šelmy: vlci, ryši a medvědi si klidně chodí přes hranici, jako by nic... My to uděláme také tak. Nejvyšší vrchol, Velký Javorník (1 071 m) je na slovenské straně. Přesně tam se budeme toulat, tábořit, vařit a radovat se ze života od 4. do 9. července.

Přihlásit se může mládež od 12 let – chladuvzdorná, horkuvzdorná, voděodolná a famurezistentní... Těšíme se. *Puťákový tým z kláštera*

17. – 28. července 2011, Ukrajina

13. diecézní expedice mládeže – Ukrajina 2011

Když jsme jako dva čerstvě vysvěcení jáhni stáli před 20. lety na Kyjevském náměstí a v zástupu milionu lidí zpívali „Hospodi, pomiluj“, běhal nám mráz po zádech. Tehdy jsme slavili s lidmi vyhlášení samostatnosti Ukrajiny a od té doby nám ta země přirostla k srdci.

První zastávka bude v Užgorodu – kolik českých úředníků, lékařů i učitelů tam za „první republiky“ působilo – byla to doba, kdy tato zkoušená zem prožívala nakrátko záchvěv svobody. Ve Lvově navštívíme kněžský seminář a v Českém Malíně si připomeneme životní osudy volyňských Čechů. Na daleké cestě do Kyjeva chceme spočinout v Počajivské lávře a modlit se do sytosti před posvátným ikonostasem. Od hrobu sv. Jovy se vydáme k černobylské elektrárně. Za oběti jedné z největších ekologických katastrof přineseme obět' mše svaté v městě Pripjat'. Před 26. dubnem 1986: počet obyvatel 50 000, počet národností 25, průměrný věk 29 let. Dnes počet obyvatel: 0. Po návštěvě nádherného Kyjeva se budeme vracet na Podkarpatskou Rus, se zastávkou v pevnosti Kremenec. Jedno z mála míst, které po staletí vzdorovalo Mongolům. Toulání po karpatských horách, včetně té nejvyšší – Goverly, bude vyvrcholením výpravy. Pak už se jen zotavíme u otce Štefana v Chustu a poděkujeme: „Carju něbesnyj utěšitelju, duši istinny...“

Na cestu se vydáme v neděli 17. července, návrat plánujeme 28. července a cena je 6 000,- Kč. V ceně je autobus, celá strava a několik noclehů... Přihlašovat se může mládež od 16 let. *P. Vladimír Šagi Záleský*

Pravděpodobně v sobotu 24. září 2011 v 10:00, bazilika Nanebevzetí Panny Marie

Svátost biřmování

Otec biskup při udělování svátosti biřmování v roce 2008.
Foto: Jiří Přichystal

Je naplánována na konec září 2011, takže je ještě kus cesty před námi...

Poslední biřmování probíhalo ve Žďáře nad Sázavou 27. září 2008, kdy otec biskup Vojtěch Cikrle udělil svátost křesťanské dospělosti 110 biřmovancům z obou žďárských farností. Jen pro zajímavost: kniha biřmovanců je jedna

z nejstarších úředních knih, které se uchovávají na faře v Klášteře. Nejstarší zápis tam je z 26. července roku 1811. Tehdy bylo biřmováno 305 osob. Uplynulo tedy 200 let. Také před 100 lety (7. 6. 1911) zde bylo biřmování. Tehdy to bylo dokonce 553 biřmovanců.

Počty ale nejsou důležité, spíše se radujeme z každého člověka, který se otevírá Boží milosti a učí se spolupracovat s Duchem svatým. O to přesně jde!

Biřmování nás vede k tomu, abychom se zasazovali o naše bližní a abychom byli schopni klást odpor zlu. Toto vylití Ducha svatého nám pomáhá, abychom byli zodpovědnými lidmi ve všech situacích, kdy jde o osud člověka, to znamená od výchovy dětí přes život v povolání až po oblasti politiky. To všechno zmůže biřmovaný člověk jen tehdy, bere-li biřmování vážně. Našich biřmovanců nebude 305 ani 553 – ale dost nato, aby se život změnil a posunul...

P. Tomáš Holý a P. Vladimír Záleský

NEKOLIK OHLEDNUTI ZA ROKEM 2010

5. farní puťák: Novohradské hory 2010

Letos jsme se vydali křížovat Novohradské hory na česko-rakouské hranici. Základnu jsme měli na malé chatě blízko poutního kostela Panny Marie Bolestné v Dobré Vodě, kde pramení známá léčivá voda. Rodinné zázemí opět skvěle vytvořili Bořilovi.

Ze žďárského nádraží jsme vyjeli v neděli 4. července do

Nových Hradů. Odtud nás čekala pěší pouť až do Dobré Vody. Tady jsme dočerpali zásoby vody z pramene a strávili pozdní odpoledne na chatě. Další den po snídani, dobalení a rozdělení proviantu jsme již vyrazili do terénu. Začali jsme na Kraví hoře přímo nad Dobrou Vodou, potom jsme pokračovali na horu Kuní. Sešli jsme do Černého údolí až k Žofinskému pralesu, kde jsme strávili první noc v přírodě. Druhý den začalo hned ráno pršet, což s malými přestávkami vydrželo celý den. V úterý jsme prošli několik bývalých sudetských vesnic. Odpoledne jsme slavili mši svatou v polorozbořeném kostele v Pohoří na Šumavě, naobědvali se a vyrazili k hranicím. U prvního rakouského vrcholu jsme narazili na pramen Lužnice a již jsme hledali místo ke spánku. Nakonec jsme se utábořili na vrcholu hory s výhledem na české hranice. Ve středu jsme pokračovali dále po rakouské straně Novohradských hor. Ve čtvrtek už jsme jen vystoupili na horu Vysokou a sešli do Dobré Vody. Odpoledne si většina vyrazila na zaslouženou koupel v rybníku, ale již další den nás čekala cesta domů. Letos se měl znovu hrát turnaj v kuličkách, ale bohužel se stihlo pouze několik zápasů, což stačilo s přehledem nahradit frisbee. Zkrátka, letošní puťák se jak jinak než vydařil. *Julča Pešlová*

---

12. expedice: Albánie 2010

Byla, nebyla neděle 19. července a v ten den nasedalo 45 zemních tvorů do bílého korábu. V tu chvíli jsem je ztratil z očí a celou výpravu potkal až na poutním místě Medžugorje, kde

prožili mši svatou a zůstali tam jednu noc.

Bylo úterý, já se čvachtal v Jadranu a co nevidím! Bílý koráb! Z něj se vyloďilo 45 pozemníků. No, jde i o docela šikovné plavce – ráchali se tak vehementně, až mě vyhnali z pláže. Potkal jsem je o den později ve Skadaru, velkém městě na severu Albánie. Jako útočiště si zvolili klášter salesiánek.

Tři dny jsem je nikde nepotkal, až pak jsem na ně narazil v Tiraně v dalším klášteře salesiánů. Byli opálení a stále mluvili o vandru a divokých albánských horách. Kytary hrají, flétna píská a pozemníci vriskají – můj dojem ze mše svaté, které jsem se v Tiraně zúčastnil.

Koráb se ubíral dál přes hezké město Berat a zakotvil v makedonském městečku Ochrid. Jezero jsem viděl, ale Naumovo srdce jsem neslyšel.

Nevím, kde se v tu středu zdrželi (asi ve Skopji u Matky Terezy), ale já si na ně počkal v srbské vesnici Češko Selo s místním starostou... Tak pozdě rušit starostu... Už dlouho se v této vesnici nestalo, aby se počet obyvatel přes noc zdvojnásobil. Možnost poznat českou kulturu jsem měl i v krásné a malé vesničce Svatá Helena. Přespali zde jednu noc a ráno se s místním krajem a domorodci rozloučili mší svatou.

Tam jsem je viděl naposledy, byli velmi spokojení, těšili se domů, a pokud jsem to dobře pochopil, zde jejich putování končilo, čekala už jenom cesta zpět.

Skřítek Okulár (Aneška + Páša)

Na okraj jedné výstavy

Na Santiniho schodech baziliky Nanebevzetí Panny Marie jsme mohli spatřit poselství Jaroslava Šerých. Z hlediska pomyslného času je vzdáleno od J. B. Santiniho-Aichela tři staletí. A přece jsme měli možnost uvidět překvapivou blízkost obou uměleckých rukopisů – malíře i architekta; dokonce nejen to, ale ještě mnohem více: Mohli jsme spatřit netušené souvislosti se zápisem, který Tvůrce učinil do stvořeného: se zápisem života. Jde o tendenci vystupovat vzhůru a o způsob, jakým onen vertikální tah oba umělci zpodobují. Zatímco u Santiniho

spatříme nádhernou šroubovici nejen ve schodech baziliky, ale také protisměrnou šroubovici schodišť v plášti svatojanského kostela na Zelené hoře, promítá Jaroslav Šerých spirálový pohyb, jakési unášení či strhávání všeho horizontálního ve svém uměleckém rukopise výslednicí, která strmě, nikoliv ale zcela kolmo unáší hmotu obrazu vzhůru. Není to čistá vertikála. Rozvinutě je to výslednice horizontálního, stvořeného a lidského, s vertikálním tahem božského duchovního principu, který oživuje jak obrazy Šerých, tak Santiniho stavební kompozice.

A nedosti na tomto zjištění. Stejný princip rozvoje životních forem spatřujeme jak u spirál genetických modelů, tak u zápisu rozvoje mozkové hmoty člověka i ve zkamenělinách prvních spirálových forem života.

Oba umělce uchvacuje stejná síla a unáší je spirálovitě do prostoru vzhůru. Jakoby stěžejní princip oživení uměleckého díla akceptem zlatého řezu byl zvýrazněn samotným znakem života, který geniální Santini v době vrcholného českého baroka vložil do gotických forem a který vystupuje i jako znamení díla a rukopisu Jaroslava Šerých.

Jednotlivé obrazy jsou pak výjimečné konkretizací historického autentického příběhu života rodů, spjatých se založením žďárského kláštera, i jako návrhy pro mozaiky, zejména ve žďárské bazilice. Zbývající dva obrazy spatříme v mozaikové realizaci v Praze: Zatímco jedinečný obraz Vesmírného Krista – Dobrého Pastýře se nachází v Paláci Caritas na Karlově náměstí, tvoří mozaika rodiny svaté Zdislavy oltární obraz v presbytáři u svatého Jiljí, kostele pražských bratří dominikánů.

K výstavě, která je životním poselstvím havlíčkobrodského rodáka, tak nedílně patří i realizované mozaikové obrazy jak v severní lodi baziliky, tak lunetová mozaika Smíření v kapli stejnojmenného názvu, jež nese otisk poselství iniciační svátosti křtu od hrobu matky svaté Zdislavy, paní Sibyly, až ke stolu eucharistické Oběti.

K derniěře výstavy napsal Petr Peňáz

Farní drakiáda

V neděli 17. října proběhl další ročník farní drakiády. Za ideálního (= větrného) počasí vyrazilo zhruba 15 soutěžících v doprovodu rodičů,

pana faráře i odborné poroty na kopec na Vodojemu, aby předvedli své originální výtvary. Soutěžilo se v mnoha kategoriích a na každého účastníka čekal diplom a sladká odměna. Na obloze bylo k vidění několik ručně vyráběných papírových draků, pravý čínský drak, ale i originální recyklovaný BIO drak. Všem zúčastněným děkujeme a těšíme za rok na další drakiádu.

Petr Janů

P. František Fráňa převzal Medaili Za zásluhy

Při příležitosti Dne české státnosti 28. října 2010 udělil prezident republiky Václav Klaus P. Františku Fráňovi Medaili za zásluhy o stát v oblasti výchovy a školství.

"Byl jsem velmi překvapený, nečekal jsem to, netušil jsem to a nikdy v životě jsem s tím nepočítal, že by se taková událost mohla stát.

Potěšilo mě to," uvedl otec František, jak reagoval na pozvání prezidentské kanceláře ke slavnostnímu ceremoniálu na Pražském hradě.

Otce Františka Fráňu nemusíme našim farníkům představovat, a proto jen stručně vybíráme zajímavé body z jeho životopisu. Narodil se 11. února 1938. Vnitřní výzvu ke kněžskému povolání poznal již v raném věku, ale komunistickým režimem mu bylo zabráněno studovat. Po nepřijetí na vysokou školu nastoupil na umístěnku do firmy Prema zabývající se výrobou zdravotnické techniky, kde pracoval třiatřicet let.

Cestu ke kněžství mu otevřelo setkání s otcem Stanislavem Krátkým. Skryté studium se dělo v přísných konspiračních podmínkách. 25. března 1968 přijal kněžské svěcení a ještě tentýž den sloužil tajně svou primiční mši v jednom brněnském bytě. *„Byl to nejkrásnější den v mém životě,“* vzpomíná. *„Nikdy jsem nelitoval, že jsem šel cestou kněžství.“*

Významnou část svého života věnoval práci s mládeží, a to jak vybudováním tábora Radost v Orlických horách, tak po pádu komunismu na Biskupských gymnáziích v Brně a u nás ve Žďáře nad Sázavou.

Na svém ustavujícím zasedání o několik dní později P. Františka Fráňu přijalo nově zvolené zastupitelstvo města Žďáru nad Sázavou a ocenilo jeho práci věcnými dary a medailí se symbolem Zelené hory.

Volně převzato z internetových zdrojů

Tříkrálová sbírka 2. – 14. ledna 2011 ...*když dobré skutky rozkvétají*

Pořadatelem Tříkrálové sbírky je Charita Česká republika. Oblastní charita Žďár nad Sázavou se při organizování sbírky snaží naplnit její cíl a motto: „Pomoc rodinám a lidem v nouzi u nás i v zahraničí a podpora charitního díla“. K dalším cílům sbírky bezesporu patří rozvoj tříkrálové tradice, formování veřejného mínění ve prospěch solidarity s těmi nejpotřebnějšími a podpora dobrovolnictví.

Číslo konta: **66008822/0800**, v.s. **6800** pro Oblastní charitu Žďár n. S.

Tříkrálová sbírka roku 2010 podpořila především:

- přímou pomoc lidem postiženým zemětřesením na Haiti
- nákup kompenzačních pomůcek pro pacienty Domácí hospicové péče
- sociální fond pro individuální pomoc potřebným lidem v okrese
- dokrytí provozních a mzdových nákladů projektů, které se ocitly ve finanční tísní
- nákup rehabilitačních pomůcek pro denní stacionář Nesa
- přímou pomoc lidem zasaženým bleskovou povodní na Liberecku
- rozvoj terénních služeb – zpřístupnění služeb dalším uživatelům
- humanitární pomoc pro lidi bez domova
- dobrovolnickou službu v zařízeních Oblastní charity

Přijměte naše pozvání na tradiční **Tříkrálový koncert**, který pořádá Oblastní charita Žďár nad Sázavou ve spolupráci s Římskokatolickou farností v Novém Městě na Moravě.

Neděle 16. 1. 2011 v 17:00 hod. v kostele svaté Kunhuty v Novém Městě

Účinkují: Schola od sv. Kunhuty v Novém Městě na Moravě, malá rytmická schola Žďár nad Sázavou II, schola od svatého Prokopa ve Žďáře nad Sázavou I, tříkrálová hra v podání pracovníků a příznivců Ponorky.

Tímto koncertem bychom rádi poděkovali všem koledníkům, dobrovolníkům a dárcům za jejich obětavou práci a štedrost.

Lenka Šustrová

VÁNOČNÍ RŮZNOČTENÍ

Rorátní mše svaté („roráty“)

Název „roráty“ byl odvozen z počátečních slov vstupního zpěvu *Rorate, caeli, desuper*. Je to pasáž z knihy proroka Izaiáše (Iz 45, 8): „Rosu dejte nebesa a oblaky dštěte spravedlivého; otevři se země a vypuč nám Spasitele.“

Kořeny adventní rorátní mše spadají do doby Karla IV., který zavedl tradici pravidelných ranních mariánských votivních mší, které se konaly po celý rok. Roráty byly známé také jako mše andělská, neboť se při ní předčítá část evangelia o andělu, který Panně Marii zvěstoval narození Ježíška.

Později k těmto mším začala pro adventní období vznikat zvláštní hudební tradice praktikovaná především v utrakvistickém prostředí. Typické české liturgické zpěvy, které rorátní mši doprovázejí, nemají v evropské kultuře obdobu. Bylo pro ně typické střídání chorálního zpěvu a písní komentujících chorální téma a jejich vývoj dosáhl svého vrcholu v 16. století. Z této doby se nám dochovalo několik od sebe odlišných regionálních verzí.

V našem kostele sv. Prokopa se tradice ranních adventních mší dochovala do dnešních dnů.

Jana Skalská

Dej rosu, nebe nad námi, ať z oblak skane spása.

Odlož hněv svůj ó Pane náš, a zapomeň už na naše nepravosti. Hle tvé svaté město je pouští, opuštěný je Sión, Jeruzalém je liduprázdný, to místo tobě zasvěcené, dům tvé slávy, kde k chvále tvé zpívali otcové naši.

Pro hříchy své stali jsme se lidem nečistým a odpadli jsme jako zvadlé listí. Jako vichr nás uchvátily naše viny, když jsi před námi ukryl svou tvář a vydal nás napospas nepravosti naší.

Pohlédni, Pane, na ponížení lidu svého, ať přijde ten, kdo přijít má. Pošli Beránka, ať vládne zemi, od skály na poušti až k hoře síónské dcery. Ať on sám sejme jho poroby naší.

Přijmi útěchu, přijmi útěchu, můj lide drahý, neboť blízko je tvoje spása. Proč se stále trápíš v úzkostech, proč tě bolest svírá? Zachráním Tě neboj se, doufej! Vždyť já to jsem, já Hospodin, Pán a Bůh tvůj. Izraelův Svatý a Spása tvoje.

CISTERCIUM MATER NOSTRA

Po stopách mateřinců žd'árského kláštera

„Citeaux je naše matka,“ stálo a stojí v záhlaví dokumentů pocházejících z analů cisterciáckých klášterů, rozmístěných v řadě zemí celého světa. Kdy a kde vzniklo toto pevné pouto, které se ostatně už více než sedm a půl století dotýká i našeho města?

21. března roku 1098 byl nedaleko Dijonu ve francouzském Burgundsku založen nový klášter. Svě jméno převzal pravděpodobně podle označení kamenného milníku na staré římské cestě „cis terbium lapidem“. Stejně tak je však přijímán výklad latinského označení pro tůň, kalužiny či nádrže „Cistercium“. Právě takové přírodní zásobárny vody se nacházely v lesích, kam ve zmíněném roce odešla skupina mnichů vedená opatem Robertem z kláštera Molesme. Ve svém hledání a touze po návratu k prvotní čistotě mnišství opustili svůj mateřský klášter, aby v nehostinné krajině založili nové sídlo. Tady chtěli žít podle základních pravidel zakladatele řádu sv. Benedikta z Nursie.

V krátké době se v jejich vedení vystříдалo několik znamenitých mužů. Po Robertovi, který se musel vrátit do služby v mateřském klášteře, přišel opat Alberich. Ten nechal postavit první kamenný kostel zasvěcený Jménu Panny Marie. Z tohoto odkazu pak pramení cisterciácká oddanost Matce Boží a zasvěcení všech nově vzniklých klášterů jejímu jménu. Potom přichází sv. Štěpán Harding, který hledal a našel ochranu u církevních autorit, a tak se zasloužil o oficiální statut nového společenství. Během několika málo let 1113 – 1115 zakládá první dceřiné kláštery. La Ferté, Pontigny, Clairvaux

---

a Morimond. Společně s Citeaux, což je francouzský výraz pro Cistercium, tak vzniká pět základních cisterciáckých protoopatství.

Do tohoto prostředí, plného soustředěného odhodlání, přichází o velikonocích roku 1112 ve věku pouhých 21 roků mladý šlechtic Bernard z Fontaines. Díky znamenitému vzdělání a schopnostem se může v krátké době podílet na budování nového kláštera v Clairvaux. Bernard, který chtěl následovat Krista jako nejchudší z chudých, se stává iniciátorem a duchovním vůdcem nového mnišského řádu.

Citeaux se stalo centrem, ze kterého vyšla nová duchovní inspirace pro celou tehdejší Evropu. „Una caritate, una regula similibusque vivamus moribus“ (V jedné lásce, v jedné řeholi žijeme, s podobnými zvyky). Tak lze ve stručnosti charakterizovat základní tezi nového řádu, který do okamžiku smrti svého zakladatele sv. Bernarda v roce 1154 působil již ve 280 klášterních domech, aby jich jenom do konce 12. století vzniklo více než 500. V souvislosti se zmíněnými nejstaršími mateřskými kláštery se v genealogii hovoří o dcerách, vnučkách a pravnučkách. V tom případě je náš žďárský klášter prapравnučkou v základní linii Citeaux (1098), Morimond (1115), Ebrach (1127), Pomuk (1145) a Žďár (1251).

Před několika lety jsme chtěli svoji pouť do španělského Santiaga de Compostella symbolicky zakončit v místech, kde byla před řadou staletí započata historie našeho žďárského kláštera. Začátkem září jsme pár desítek kilometrů od rušného města Dijonu přijížděli dlouhou kaštanovou alejí. Na konci cesty jsme se před kamennou branou, na odbočce uprostřed lánů

cukrové řepy museli složitě vyhnout řadě traktorů se zemědělským zařízením. Nebylo na nich nic zvláštního. Jenom jejich řidiči, kteří nám odpovídali na pozdrav, byli oblečeni v šedých řádových kutnách. Na boku brány bylo napsáno *Abbaye de Citeaux*. Místo, kterým

prošly dějiny řádu měnícího Evropu, se vůbec nepodobalo tomu, co jsme po nádheře poutních míst barokního Španělska očekávali. Nízké hospodářské budovy nás přivedly na prosté nádvoří, kde před obnovenou gotickou bazilikou stála socha prvního opata sv. Roberta. Další doklady o bohaté historii tohoto místa byste však hledali marně. V období velké francouzské revoluce byl po roce 1791 slavný klášter zrušen. Část staveb byla zbourána, část spekulativně rozprodána. Z klášterních budov se staly dílny, cukrovary a vězení. Život řádu se do těchto míst vrátil znovu až koncem 19. století. Dnešní mnišská komunita pak klášter obnovila ve stylu moderní architektury. Se samozřejmostí využívá řadu prostředků současné doby, včetně prodeje zemědělské produkce ve vlastních klášterních prodejnách. Z laického či světského pohledu se to vše může návštěvníkům zdát málo religiózní. To je ale skutečně jenom první, povrchní pohled. Stále zde platí regule „*Ora et Labora*“, modli se a pracuj. A také dnes „šedí bratři“, stejně jako generace jejich předchůdců, vstávají hluboko před východem slunce a stejně tak se mezi prací a studiem sedmkrát denně scházejí v chrámu k modlitbám. Svůj den pak s nimi může vnímavý návštěvník zakončit společným zpěvem antifony upravené sv. Bernardem: *Salve Regina, zdrávas královno, Matko milosrdenství.*

Stanislav Růžička

Brněnská diecéze zveřejnila 28. srpna 2010 na Pouti rodin ve Žďáře nad Sázavou nový biblický program pro období 2010-2013 nazvaný VEZMI A ČTI. Titul programu se odvolává na slavné „tolle, lege“ (vezmi a čti, rozuměj: vezmi a čti Boží slovo) známé ze života svatého Augustina, které bylo mocným motivem jeho obrácení. Pan biskup Vojtěch Cikrle vyhlásil a představil program na žďárské pouti právě v den, kdy slavíme svátek sv. Augustina (28. srpna), následující týden, v neděli 5. září, se četl pastýřský list s tímto poselstvím v celé brněnské diecézi.

Biblický program VEZMI A ČTI je konkrétní odpovědí na pastýřský list českých a moravských biskupů, kteří vyzvali k přípravě na jubileum příchodu Cyrila a Metoděje v roce 2013, a jedním ze základních témat přípravy je právě Boží slovo, které soluňští bratři jakožto poklad víry do naší země přinesli. Program VEZMI A ČTI chce pomoci ke znovuobjevení tohoto bohatství, které má svoji hodnotu nejen pro věřící ve farnostech, ale obecně pro celou naši občanskou společnost.

Pro ty, kteří se rozhodnou s novým nasazením Písmo svaté číst, ať už jen tak za účelem poznání, pro osobní poučení, nebo ho i spojovat s vlastním životem, je ku pomoci pestrá nabídka na webových stránkách www.vezmiacti.cz. Právě tento web je informačním centrem programu VEZMI A ČTI, a je zde možné najít například aktuality v oblasti Bible, různé metodiky pro čtení Bible (lectio divina a další), zajímavé články, upozornění na konference, pomůcky pro katechezi, soutěže, zajímavé odkazy atd.

Program VEZMI A ČTI chce oslovit všechny zájemce o Bibli, chce jít tedy i nad rámec skupiny návštěvníků bohoslužeb. Vzrůstající prodeje Biblí v České republice naznačují, že tato Kniha knih přitahuje a má nám dnes co dát, kdy si nově musíme zformulovat, z jakých hodnot vycházíme a jak se k novým výzvám dneška postavíme. *P. Petr Nešpor, www.vezmiacti.cz*

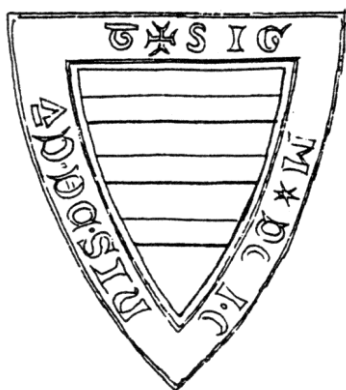

ŽDÁRSKÁ VÝROČÍ

Před 880 lety byl v roce 1131 mohučským arcibiskupem Adalbertem založen cisterciácký klášter v **Ebrachu**. Je jedním z linie mateřských klášterů, z nichž byl později založen také žďárský klášter.

Před 760 lety zemřel 16. února 1251 **Přibyslav z Křižanova** a byl pochován v Brně u minoritů.

Před 600 lety dne 14. května 1411 prodávají opat Jan a konvent kláštera žďárského městečku Žďáru pozemky **Hammerfeld a Radonov**.

Pečeť Kury z Kunštátu - rok 1286

Před 500 lety byl za opata Víta z nedochovaného rukopisu recipován počátek **genealogie pánů z Kunštátu** v linii se vztahem ke Žďáru až do roku 1511. Rukopis psaný na pergamenu se ocitl v rodové české bibli z 15. století, dochované pod názvem Bočkovská, nebo Kunštátská bible. Náležela synovi pozdějšího krále Jiřího Bočkovi, narozenému 1442; později ji vlastnil kostel v Bechyni, poté Petr Vok z Rožmberka a z jeho pražského sídla se jako válečná kořist dostala roku 1648 do

královské knihovny ve Stockholmu. Tam ji našel královský bibliotekář Olaf Celse a uveřejnil z ní roku 1751 celý rukopis genealogie pod názvem Chronicon monasterii Zarenensis. Roku 1878 se podařilo celou Bočkovu bibli repatriovat do archivu v Brně.

Před 450 lety byl roku 1561 do pilíře druhého mostu u kláštera (pod hospodářským dvorem Lyra) vsazen **náhrobní kámen opata Václava III**.

Před 400 lety ujednávají v prosinci roku 1611 zástupci cisterciáckého řádu, **kardinála Dietrichsteina** a kapituly olomoucké předběžnou smlouvu o připojení zboží žďárského ke stolním statkům biskupství olomouckého s tím, že místo starostí o 12 mnichů zaplatí se řádu cisterciáckému ze statků

---

stolních biskupství olomouckého ročně 1000 tolarů. Mnichové měli být vyvedeni ze Žďáru do jiných klášterů. Předběžná smlouva byla předložena generální kapitule řádu v květnu 1613 a schválena v září 1613; předtím smlouvu schválil papež v květnu 1612 a v září 1612 oznamoval papežský souhlas kardinál kapitule olomoucké. Teprve v lednu 1614 došlo poštou kardinálovi potvrzení o ratifikaci dohody generálem cisterciáckého řádu. Zánik kláštera byl dokončen odchodem mnichů začátkem února 1614 a oficiálním předáním kláštera.

Před 250 lety byly mezi roky 1761 – 1766 pořízeny na nový kamenný most přes Sázavu **sochy světců**, přisuzovaly se olomouckému Ondřeji Zahnerovi, ale ten zemřel již roku 1752.

Před 200 lety se dne 26. července 1811 konalo v kostele Nanebevzetí Panny Marie **biřmování** 305 farníků.

Před 150 lety byl farářem v Zámku Žďáře ustanoven **František Dědek**, narozen v Bystřici nad Pernštejnem 26. března 1823, zemřel 24. července 1880. Napsal pojednání o poutním kostele sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře.

Před 100 lety se dne 7. června 1911 konalo v kostele Nanebevzetí Panny Marie **biřmování** 553 farníků biskupem brněnským, Pavlem hrabětem Huynem.

P. Miloslav Kabrda, od října 2010 spirituál arcibiskupského kněžského semináře v Praze

Před 40 lety byly provedeny **nátěry střech poutního kostela** sv. Jana Nepomuckého a ambitů na Zelené hoře, a to Věžařským družstvem z Rychnova nad Kněžnou; vedoucím čety byl tajně svěcený biskup Fridolín Zahradník.

Před 30 lety byl vysvěcen na kněze a 5. července 1981 se konala v kostele Nanebevzetí Panny Marie primice rodáka **P. Miloslava Kabrdy**.

S laskavým zapůjčením dat Petra Peňáze

VÁNOČNÍ OMALOVÁNKA PRO DĚTI

milý Bože !

Vánoce by měly
být dárů prosože
děti nemůžou přece
rozdělat být tak
dlouho hodné.
Přá Bělka

FARNOST ŽĎÁR NAD SÁZAVOU – I

Obvyklý pořad nedělních bohoslužeb: 7:30, 10:30 a 18:00

Bohoslužby v týdnu:

Úterý, čtvrtek, pátek a sobota v 18:00, středa v 8:00

Návštěvy nemocných:

První pátek v měsíci a dle potřeby

Duchovní správce: P. ThLic. Tomáš Holý

Kontaktní adresa: Fara u svatého Prokopa, Tvrz 12,

591 01 Žďár nad Sázavou 1

Telefon: 566 625 943

E-mail: prokopzr@seznam.cz

Web: www.zdarskefarnosti.cz

Kancelářské hodiny: Středa 10:00 – 12:00 a 16:00 – 18:00

FARNOST ŽĎÁR NAD SÁZAVOU – II

Obvyklý pořad nedělní bohoslužby: Mše svatá vždy v 9:05.

Bohoslužby v týdnu: Pondělí, středa a pátek v 17:15, čtvrtek v 17:00 adorace

Farář: P. Vladimír Vojtěch Záleský

Kontaktní adresa a služby nemocným: Římskokatolický farní úřad,

Klášteř 2, 591 02 Žďár nad Sázavou 2

Telefon: 566 625 190

Mobil: 607 736 851

E-mail: zalesky@biskupstvi.cz

Web: www.zdarskefarnosti.cz

Návštěvy nemocných jsou každý první pátek v měsíci a na požádání.

Zpravodaj žďárských farností, Velikonoce 2010: Redakční návrh zpracovali Vladimír Záleský, Tomáš Holý a Zbyněk Vintr. Do zpravodaje přispěli texty farníci obou farností, autoři jsou uvedeni u článků. Obrázky archiv farností a internet. Tisk Unipres. Pro interní potřebu vydávají obě žďárské farnosti.

Návrhy článků pro vánoční číslo zpravodaje: Chcete-li publikovat pozvánku nebo informace ve vánočním čísle společného farního zpravodaje, předejte své návrhy do **17. února** příslušnému duchovnímu správci.

Farnost Žďár nad Sázavou Vás zve na
Výstavu betlémů

**v Kapli sv. Barbory
ve Žďáru nad Sázavou**

**12. 12. - 30. 12. 2010
denně 9 - 17 hodin**

